



# Sámi allaskuvla

Sámi University of Applied Sciences

## OAHPPOPLÁNA SÁM 311

---

# Terminologijadieđa ja vuodđoealáhusaid fágagiella

**10 oahppočuoggá**

Dutkan -ja oahppostivrra jodiheadji dohkkehan mearrádnusnotáhttain 15.10.13. Rievdadusat dohkkehuvvon Dutkan -ja oahppostivrra jodiheadjis mearrádnusnotáhta bokte 09.01.17.

Public áššenr: 16/00577

## **1. OAHPPPOVTTADAGA NAMMA**

Sámegillii: Terminologijadieđa ja vuoddoealáhusaid fágagiella

Dárogillii:

Engelasgillii:

## **2. OPPALAŠ DIEĐUT OAHPU BIRRA**

**OAHPPPOVTTADAGA KODA:** SAM 311

**VIIDODAT:** 10 oahppočuoggá

**OAHPU LÁGIDEAPMI:** Ohppui gullet logaldallamat, hárjehusat ja studeanttaid barggut. Oahpahuš sáhtá lágiduvvot sihke luohkkálatnja- ja neahttaoahpahuš.

## **3. OAHPPROGRÁMMA GULLEVAŠVUOHTA**

Oahpu gullá Sámegea ja sámi girjjálašvuoda masterprográmma fága- dahje välljenkurssaide.

## **4. SISABEASSANGÁIBÁDUSAT**

Sisabeassangáibádusat leat Sámegea ja sámi girjjálašvuoda masterprográmma oppalaš sisabeassangáibádusat mat leat čilgejuvvon oahppoprográmmafápmas.

## **5. OAHPAHUŠGIELLA**

Davvisámegiella lea váldooahpahušgiellan. Eará sámegiella ja suoma-, ruota-, dáro- ja eangalsgiella sáhttet adnojuvvot omd. guosselogaallamiin.

## **6. SISDOALLU**

Studeanta galgá oahpásnuvvat sámi fágagiellaid dutkamii terminologijateorehtalaš geahčanguovllus oahppan dihte dovdat ja atnit teorehtalaš ja metodalaš terminologalaš reaidduid dutkat ja analyseret fágagiella ja daid doahpágiid. Ohppui gullá dutkat fágagiellaid, nu go omd. vuoddoealáhusaid fágagiella, iešguđet fáttáid vuodul ja oaidnit ahte fágagiella čađa ovdanbukto fáttáin dárkilis fágamáhttu.

## **7. OAHPPANJOKSOSAT**

Oahpu maŋŋil studeanta lea olahan dáid oahppanjoksosiid:

### **Diehtu ja ipmárdus**

Studeanta

- dovdá terminologija historjja ja sámi terminologija historjja váldolinnjaid.
- dovdá terminologijadiehtaga teoriijaid ja metodaidda
- dovdá teorehtalaš reaidduid analyseret fágagiella ja doahpágiid terminologalaččat

## **Gálggat**

Studeanta

- máhtta heivehit terminologalaš teoriijaid fágagiela dutkamii
- máhtta atnit teorehtalaš ja metodalaš terminologalaš reaiduid fágagiela ja dan doahpágiid dutkamii ja analyseremii.
- máhtta bargat iešheanaláččat praktihkalaš ja teorehtalaš čuolmmaid čoavdimiiguin.
- máhtta guorahallat fágagiela iešgudet fáttáid vuodul oažžun dihte ovdan fágamáhtu

## **Oppalaš oahppanjoksosat**

Studeanta

- dovdá terminologiija dutkamuša guovddáš prinsihpaid ja teoriijaid.
- dovdá guovddáš doabaanalysavugiid ja máhttit árvvoštallat ja čilget doahpágiid metodihka ja teorehtalaš gáibádusaid mielde
- máhtta oassálastit digaštallamiin mat gusket terminologiijadiehtagii, ákkastallat terminologiija doaimma fágagiela gulahallamis ja dasa čatnat iežas barggu dahje dutkama

## **8. OAHPAHAN- JA OAHPPANVUOGIT**

Logaldallamat, hárjehusat, studeantaid čálalaš barggut ja bargoseminárat.

## **9. GÁIBÁDUSAT BEASSAT EKSÁMENII**

Vai beassá eksámenii, galgá studeanta čállit ovttá semináraportta dahje vástideaddji (3–4 siiddu) čálloša lohkanmeari ja/dahje logaldallamiid vuodul.

Fágaoahpaheaddji árvvoštallá čálalaš barggu dohkálažžan/ii dohkálažžan. Bargu galget leat dohkkehuvvon ovdal go studeanta beassá eksámenii.

## **10. EKSÁMEN**

Čálalaš ruovttueksámen dieđalaš artihkkala hámis. Studeanta beassá ieš válljet čuolmma. Eksámenáigi lea golbma vahku ja čálloša guhkkodat galgá leat 10–15 siiddu. Árvosátni: A–F.

## **11. LEA GO PRIVATISTTAIN VEJOLAŠ VÁLDIT DÁN GURSSA?**

Privatisttat eai sáhte váldit dán gurssa, dasgo oahppan gáibida dan, ahte studeanta searvá oahpahussii. Geahča muđui U/A lága § 3-8 (2).

## **12. KVALITEHTASIIHKKARASTIN**

Čujuhuvvo SA kvalitehtasihkkarastinvuogádahkii ja dasa makkár vejolašvuodat ja geatnegasvuodat studeanttain lea árvvoštallat Sámi allaskuvlla oahppofálaldagaid ja bálvalusaid kvalitehta.

Studeanttat árvvoštallet oahpu evaluerenčoahkkimis ja sii devdet árvvoštallanskovi oahpu loahpahettiin. Ásahus árvvoštallá oahpu studeantaárvvoštallamiid, eksámenraporttaid, sensorraporttaid ja fágaraportta vuodul.

### 13. LOHKANMEARRI

#### Lohkanmearri (sullii 400 siiddu)

- Eira, IMG. 2012. Muohttaga Jávohis Giella: Sámi Árbevirolaš Máhttu Muohttaga Birra Dálkkádatrivedanáiggis (The Silent Language of Snow: Sámi Traditional Knowledge of Snow in Times of Climate Change). (Ph.D. thesis), University of Tromsø. S. 29-73.
- Eira, I.M.G., Magga O.H., Eira, N.I, 2010: Muohtatearpmaid sisdoallu ja geavahus. *Sámi dieđalaš áigečála* 2/2011. pp 3-24. (Eng: Sámi Snow Terminology - Meaning and Usage)
- Eira, IMG, Jaedicke, C, Magga, OH, Maynard, N, Vikhamar-Schuler, D, & Mathiesen, SD. 2013. Traditional Sámi snow terminology and physical snow classification - Two ways of knowing. *Cold Regions Science and Technology*, 85, 117-130. doi: 10.1016/j.coldregions.2012.09.004
- ISO 1990: *Terminology-Vocabulary*. Genève. ISO 1087:1990
- ISO 1998: Terminology work - Vocabulary - Part 1: Theory and application ISO/DIS 1087-1. ISO, Genève.
- Jernsletten, N., 1994: Tradisjonell samisk fagterminologi. – *Festskrift til Ørnulf Vorren* s. 234–253. Tromsø Museums skrifter XXV. Tromsø: Tromsø Museum – Universitetet i Tromsø.
- Laurén, C., Myking, J., Picht, H. 1997: Terminologi som vetenskapsgren. Lund: Studentlitteratur.
- Magga, O-H., 2007: Suorggideapmi ja eará vejolašvuodat hutkat riektesániid sámegillii. [www.sami-eg.custompublish.com](http://www.sami-eg.custompublish.com)
- Myking, J., 1996: Innhald, uttrykk, referent. Om terminologiske teinmodellar. In: Myking, Johan, Randi Sæbø & Bertha Toft (eds): Terminologi - system og kontekst. Nordisk minisumposium 1996, Noregs forskingsråd, KULTs skriftserie nr. 71, 1996, s. 151-170.
- Nuopponen, A. 1996). Att strukturera kunskap. Om systematisk begreppsanalys. I Myking, J., R. Nuopponen, A. og Pilke, N. (2010). Ordning och reda. Terminologilära i teori och praktik. Norstedts.
- Nuopponen, A. 2001: Terminologisk analyse som forskningsmetod. Rapport fra Nordterm 2001 s. 50-55
- Nuopponen, A., 1997: Begreppsrelasjoner och begreppssystem. In: Laurén, Christer, Johan Myking & Heribert Picht (eds.): Terminologi som vetenskapsgren. Lund: Studentlitteratur, 1997,142-160.
- Palmer, G. B. 1996: *Toward a Theory of Cultural Linguistics*. Austin, Tex.: University of Texas Press .
- Sager, J. C. 1990: *A practical course in terminology processing*. Amsterdam: John Benjamins Publishing Company. Ss 14-54
- Suonuuti, H. 2008: *Termlosen. Kort innføring i begrepsanalyse og terminologiarbeid*. Oslo: Språkrådet.
- Temmerman, R. 2000: *Towards new ways of terminology description: The the sociocognitive-approach*. Amsterdam [Great Britain]: John Benjamins Pub. Ss. 125-154

Válljenlohkamuš :

- Anti, Trond Are 2004: Substantiiva joddo buođđoleksemaid taksonomiiat ja meronomiiat. – *Sámi dieđalaš áigečála* 1/2004.
- Eira, N. I. 1984: *Boazobargi giella*. Dieđut Nr. 1. Guovdageaidnu, Sámi Instituhtta
- Guttorm, G., Labba, S 2005: Ávdnasis duodjin – dipmaduodjesanit. DAT os.,
- Helander, N. Ø., 1997: *Hovedtrekk i samisk terminologiarbeid*. – Håvard Hjulstad (doaim.), Nordterm '97: rapport fra Nordterm '97, Guovdageaidnu 24.–27. juni 1997 s. 20–26. Oslo: Nordterm.
- Hætta, Johan Mathis K. 2011: Dálon: Livet til en småbruker i Kautokeino på 1920-40 tallet/ Dálona eallin Guovdageainnus 1920-40 áiggi. Davvi Girji.
- Isak Saba Guovddáš 2009: Várjavuonna: Meara ávkkástallan.
- Johns, A. 2010: Inuit sea Ice Terminology in Nunavut and Nunatsiavut. Krupnik, et al. (doaimm/ed.), 2010: *SIKU: Knowing Our Ice. Documenting Inuit Sea-Ice Knowledge and Use*. Springer. New York.
- Magga, O.H., 2006: *Diversity in Saami terminology for reindeer and snow*. – International Social Science Journal Volume 58, Issue 187 s. 25–34. Oxford: Blackwell.
- Porsanger, Sverre 2011: Deanusilba: luossasániid čoakkáldat. Deanu giellagáddi, Deatnu
- Ruong, I. 1964: Jáhkkáskaska sameby. Særtryck ur Svenska Landsmål och Svensk Folkeliv. Uppsala: Almqvist & Wiksell.
- Solbakk, Aage 2007: Čáhcegáttesámiid kultuvra/ Den elvesamiske kulturen. Várjjat Sámi musea Čállosat/ Varanger Samiske Museums Skrifter. Čálliid Lágádus, Deatnu.
- Svonni, M. 1981: Väder- og snöterminologi i Leavassamiskan. Spesialarbete i samisk c1. Umeå universitet. [Stensiila].